

kunde glæde sig ved, vilde jeg dog sige, at det betyder intet i Sammenligning med den eneste Ting, vi her i Landet have at tænke paa. Men naar saa Forholdet er det, som det i Virkeligheden er, at vi ende denne Samling med en Bunte af Love, som det er vanskeligt for dem, der have staaet dem, at sige noget grundet til Forsvar for, men som det for os, der skulle angribe dem, er saa overmaade let at føre Krig imod, naar Lovforslagene ere af denne Bestaafenhed, saa er det ikke blot i den større, den almindelige Politit et Nederlag og en Tilbagegang, men saa er Nederlaget og Tilbagegangen førte ud over et nyt Omraade, hvor vi hidtil dog have været fri derfor. Saa have vi ogsaa faaet en Forfludring af vor civile Lovgivning; saa er ikke blot vor militære Lovgivning og vor Forfatning lagte øde, men saa er ogsaa vor hele borgerlige Lovgivning gjort til en Kassebold for den Tilstand, vi nu leve i. At disse Forslag, det kompleks af Lovforslag, for hvilket det nu foreliggende Forslag bærer Grundlaget, virkelig fra det Synspunkt, hvorfra dette Ting hidtil har set paa Lovgivningen, ere flette, tror jeg er grumme let at godtgøre. Hele den Statteomlægning, her er Tale om, er i sit Væsen, i sit Djemed og i hele sin Tendens ikke andet end Omflytning af Stattebyrden fra de velstaaende til de mindre bemidlede. Det er jo noget, som ingen længer vil modsiges. (Modsigelse). Meget vel, naar ærede Medlemmer endnu have lyst til at modsiges det, kan jeg ikke forhindre dem deri. Jeg tror nu ikke, at deres Modsigelse vil række synderlig langt. Men selv om de skulde have Ret, selv om der kun er Tale om Ombytning, en Omlægning af Staten fra en Klasse Borgere til en anden, vil jeg dog sige, at denne Omlægning er ganske villaarlig; er ikke begrundet i noget som helst af de Principper, som bør være de ledende ved en Stattelovgivning. Det er, synes mig, paa et saadant Omraade som Statteomlægning noget af det allerfletteste; man kan gøre, naar man vil rotte en Del af Befolkningen sammen og sige til den: Lad os slaa os sammen for at blive fri for nogle Byrder, der paahvile os, og kaste dem over paa andre, som hidtil ikke have baaret dem! Og det er i Virkeligheden ikke noget andet Princip, man anvender, end dette, selv at blive fri for Byrder, som væltes over paa andre. Dette er, siger jeg, et meget daarligt Statteovgivningsprincip. Jeg antager dog, at ærede Medlemmer ikke ville paastaa, at den Statteomlægning, de her føre igennem, skulde være begrundet i noget almengyldigt Statteovgivningsprincip. Jeg ser ikke, at der er noget andet Princip, der gælder for Statte-

lovgivningen end Retfærdighed, jeg antager ikke, at der er noget andet berettiget Princip for en Statteomlægning end det, at den nye Fordeling af Byrden rammer Statteevnen bedre end den gamle. Men det maa vel antages at være in confesso, at man ved som her at ombytte Sukker med M ikke har tænkt paa at ramme Statteevnen bedre end hidtil; det har jeg ikke hørt nogen paastaa. Altsaa er denne Statteomlægning i alt Fald af den Art Lovgivning, som alene hviler paa Magten og ikke paa noget Retfærdighedsprincip, af den Art Lovgivning, som kun kan retfærdiggøres ved Nød. Derfor der var Nød paa Færde, dersom det gjaldt om pludselig at kaste Pengene, saa maatte man tage dem, hvor man fandt dem. Man har jo under saadanne Forhold andet Steds set noget lignende som det, de Herrer her gøre. Men under ganske jævne dagligdags Tilstande, der ikke give nogen Anledning til at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse og gribe ind, under saadanne Forhold, blot ifølge Lune og Indfald at vælte Staten paa Sukker over paa M er noget ganske urimeligt. Altsaa det siger jeg for det første, at denne Lovgivning her lader sig ikke forsvare som Statteovgivning betragtet. Det er efter min fulde Overbevisning, som jeg nu hører, at nogle benægte, en klar og tydelig Bebyrdelse af de fattige til Fordel for de rige, men i alt Fald er det en ved intet Princip retfærdiggjort Overførelse af Stattebyrden fra nogle til andre. Nu hørte jeg nok, at det ærede Medlem fra Stege (Bojsen) sagde, at det var en demokratisk Gerning, som han her var i Færd med at gøre, og det begrundede han navnlig derved, at Olfatten for Øjeblikket ikke ramte Landarbejderne. Han sagde: Hvis vi havde taget Hvidtøl med — det, som han kaldte det daglige M.; jeg tror nu, at Bajerstøl er akkurat ligesaa dagligt som Hvidtølet — vilde det have ramt disse Kredse, hvor den foreslaaede Stat ikke rammer, og det mente han, var et demokratisk Princip. Det ærede Medlem tvivlede ikke om, at den Dag vilde komme, da det bayerste M havde samme Omraade, som Hvidtøl nu har, og sagde saa, det var heldigt, om vi fik det bayerste M bestattet nu netop i dette Øjeblik. Det indrømmer jeg. Heldigt eller uheldigt — det er en Sag for sig; men det er ganske fornuftigt. Dersom ærede Medlemmer nemlig havde ventet med Gennemførelsen af dette Lovforslag, indtil Mlet havde naaet sin naturlige Grænse, var kommet saa langt ud i Befolkningen, som det efter alle Principper og Erfaringens Vidnesbyrd med Hensyn til alle lignende Forbrugsartikler sikkert vil komme, saa havde de